

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (Голям състав)

14 декември 2004 година*

„Директива 2001/37/ЕО – Производство, опаковка и продажба на тютюневи изделия – Член 8 – Забрана за продажба на тютюневи изделия за орална употреба – Валидност”

По дело С-434/02,

с предмет преюдициално запитване на основание член 234 ЕО, отправено от Verwaltungsgericht Minden (Германия), с Решение от 14 ноември 2002 г., постъпило в секретариата на Съда на 29 ноември 2002 г., по производството

Arnold André GmbH & Co. KG

срещу

Landrat des Kreises Herford,

СЪДЪТ (Голям състав),

в състав: г-н V. Skouris, председател, г-н. P. Jann, С. W. A. Timmermans и г-н К. Lenaerts, председатели на състави, г-н. С. Gulmann и г-н J.-P. Puissochet, г-жа N. Colneric, г-н S. von Bahr и г-н J. N. Cunha Rodrigues (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н L. A. Geelhoed,

секретар: г-н Н. von Holstein, заместник-секретар, а в последствие г-жа М.-F. Contet, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 8 юни 2004 г.,

като има предвид становищата представени:

- за Arnold André GmbH & Co. KG, от г-жа J. Sedemund и г-н. Graf von Merveldt, Rechtsanwälte,
- за Landrat des Kreises Herford, от г-н. P. Bischof, в качеството на представител,
- за белгийското правителство, от г-жа A. Snoesch, в качеството на представител,
- за френското правителство, от г-н G. de Bergues и г-жа^e R. Loosli-Surrans, в качеството на представители,
- за ирландското правителство, от г-жа K. Mooney и M. J. Buttimore, BL,
- за финландското правителство, от г-жа T. Rynnä, в качеството на представител,

* Език на производството: немски.

- за шведското правителство, от г-н А. Kruse, в качеството на представител,
- за правителството на Обединеното кралство, от г-жа Р. Ormond и С. Jackson, в качеството им на представители, подпомагани от г-н. N. Paines, QC, и г-н Т. Ward, Barrister,
- за Европейския парламент, от г-жа Е. Waldherr, г-н Moore и г-н U. Rösslein, в качеството на представители,
- за Съвета на Европейския съюз, от г-жа Е. Karlsson и г-н J.-P. Nix, в качеството на представители,
- за Комисията на Европейските общности, от г-жа I. Martínez del Peral, г-н F. Hoffmeister и г-н В. Martenczuk, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат представено в съдебното заседание от 7 септември 2004 г.,

постанови настоящото,

Решение

1. Преюдициалното запитване се отнася до валидността на член 8 от Директива 2001/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2001 г за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно производството, представянето и продажбата на тютюневи изделия (ОВ L 194, стр. 26).
2. Това запитване е било представено в рамките на спор между Arnold André GmbH & Co. KG (наричано по-долу „Arnold André”) срещу Landrat des Kreises Herford относно забраната на пускането на пазара в Германия, на тютюневи изделия за орална употреба от вносителя Swedish Match.

Правна уредба

3. Член 8 а от Директива 89/622/ЕИО на Съвета от 13 ноември 1989 г. относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, в областта на етикетирането на тютюневите изделия (ОВ L 359, стр. 1), изменена с Директива 92/41/ЕИО на Съвета от 15 май 1992 г. (ОВ L 158, стр. 30, наричана по-долу Директива 89/622), предвижда, че държавите-членки трябва да забранят пускането на пазара на определени тютюневи изделия за орална употреба, определени съгласно член 2, параграф 4 от тази директива се определят като „всички продукти предназначени за орална употреба с изключение на тези, предназначени да бъдат пушени и дъвкани, съставени изцяло или отчасти от тютюн под формата на прах или дребни парченца или комбинация от тези форми - включително тези в малки пликчета или в пликчета от филтърна хартия, или под друга форма, която напомня формата на хранителен продукт”.

4. Единадесетото съображение от Директива 92/41 посочва че „е доказано, че тютюневите изделия, които не са предназначени да горят, представляват съществен рисков фактор за рак и трябва следователно този специфичен риск да бъде отбелязан върху тях”. Съгласно единадесетото съображение на същата директива, „научните експерти считат, че зависимостта, произтичаща от консумирането на тютюневи изделия представлява достатъчна опасност, за да бъде обект на специално предупреждение върху всяко тютюнево изделие”.

5. Съгласно тринадесетото съображение от Директива 92/41:

„(...) новите тютюневи изделия за орална употреба, появяващи се на пазарите на някои държави-членки са много привлекателни особено що се отнася до младите хора и (...) най-засегнатите държави-членки от този проблем вече изцяло са забранили тези продукти или имат намерение да ги забранят”.

6. Четирнадесетото съображение от същата директива гласи:

„(...) що се отнася до тези продукти има различия между законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки и (...) поради този факт те трябва да бъдат подчинени на общи правила”.

7. Съгласно петнадесетото съображение от Директива 92/41:

„(...) съществува реален риск тези нови продукти за орална употреба да бъдат използвани от младежи и това да доведе до никотинова зависимост, ако не се вземат на време ограничителни мерки”.

8. Съгласно шестнадесетото съображение на упоменатата директива:

„(...) въз основа на заключенията на изследвания извършени от международния център за изследвания върху рака, тютюнните за орална употреба се характеризират с изключително високо съдържание на канцерогенни субстанции; (...) тези нови продукти предизвикват по-специално рак на устата”.

9. Съгласно седемнадесетото съображение от същата директива:

„(...) забраните за пускане на пазара са били въведени от три държави-членки що се отнася до тези тютюни и те имат пряко отражение върху установяването и функционирането на вътрешния пазар; (...) следователно е необходимо да се извърши приближаване на законовите разпоредби, подзаконовите и административните актове на държавите-членки в тази област, като се вземе за основа висока степен на защита на здравето; (...) единствената подходяща мярка е абсолютната забрана; (...) въпреки това тази забрана не се отнася до традиционните тютюневи за орална употреба, които остават подчинени на разпоредбите на Директива 89/622/ЕИО, изменена с настоящата директива, приложими спрямо бездимните тютюневи изделия”.

10. Член 151, параграф 1 от Акта за присъединяване на Република Австрия, на Република Финландия и на Кралство Швеция и измененията в Договорите въз основа на които е учреден Европейския съюз (ОВ 1994 г., С 241, стр. 21, и ОВ 1995 г., L 1, стр. 1, наричан по-долу „Акта за присъединяване”), предвижда:

„Актовете изброени в приложение XV към настоящия акт се прилагат спрямо новите държави-членки при условията предвидени в това приложение”.

11. Глава X, озаглавена „Разни”, на упоменатото приложение, определя списъка предвиден в член 151 от Акта за присъединяване, и гласи:

а) Забраната предвидена в член 8 а от Директива 89/622/ЕИО, изменена (...) отнасяща се до пускането на пазара на продукта определен в член 2 параграф 4 от директивата (...) не се прилага в (в Кралство Швеция ...), с изключение на забраната да се пуска упоменатия продукт на пазара под форма наподобяваща хранителен продукт,

б) (Кралство Швеция) взема всички необходими мерки, за да се гарантира, че продукта посочен в буква а) не се предлага на пазарите на други държави-членки, където Директива 89/622/ЕИО и Директива 92/41/ЕИО са изцяло приложими.
(...)”

12. Директива 2001/37 е приета на основание членове 95 ЕО и 133 ЕО и има за цел да промени Директива 89/622 и Директива 90/239/ЕИО на Съвета от 17 май 1990 г. относно сближаването на законите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно максималното съдържание на катран в цигарите (ОВ L 137, стр. 36).

13. Съгласно двадесет и осмото съображение на Директива 2001/37:

„Директива 89/622/ЕИО забранява продажбата в държавите-членки на някои видове тютюни за орална употреба. Член 151 от Акта за присъединяване (...) предоставя на Швеция дерогация от разпоредбите на тази директива в това отношение.”

14. Член 2 от Директива 2001/37, озаглавен „Определения”, предвижда:
„За целите на настоящата директива:

1) „тютюневи изделия” са изделия, предназначени за пушене, смъркане, смукане или дъвкане, след като дори отчасти са съставени от тютюн бил той генетично модифициран или не;
(...)

4) „тютюни за орална употреба”: всички продукти за орална употреба с изключение на тези предназначени да бъдат пушени или дъвкани, съставени изцяло или от части от тютюн под формата на прах, дребни частици или комбинация от тези форми, между другото опаковани в пакетчета или пакетчета от филтърна хартия - или под друга форма - напояща хранителен продукт;
(...)”

15. Съгласно член 5, параграф 4 от тази директива:

„Тютюневите изделия за орална употреба, чието пускане на пазара е разрешено на основание член 8 и бездимни тютюневи изделия, носят следния предупредителен надпис:

„Това тютюнево изделие може да навреди на вашето здраве и да създаде зависимост”.

(...)”

16. Член 8 от Директива 2001/37, озаглавен „Тютюн за орална употреба” предвижда:

„Държавите-членки забраняват пускането на пазара на тютюни за орална употреба като се вземе предвид това което е предвидено в член 151 от Акта за присъединяване (...)”

17. Съгласно член 13, параграф 1 от упоменатата директива:

„Държавите-членки не могат, поради съображения относно ограничаването съдържанието на катран в цигарите на никотин или въглероден окис, поради предупрежденията за здравето и другите показания, или други изисквания на настоящата директива да забраняват или ограничават вноса, продажбата и консумацията на тютюневи изделия, които съответстват на настоящата директива с изключение на мерките предприети за целите на проверката на елементите, предвидени съгласно член 4.”

18. Член 15 от директивата предвижда *inter alia*, че Директива 89/622 се отменя и че позоваванията, които се правят на нея трябва да се разбират като направени спрямо Директива 2001/37.

Главното производство и преюдициалните въпроси

19. Arnold André е дружество със седалище в Германия, което търгува с пури, тютюн за лула, а също така и традиционния шведски тютюн за орална употреба наречен „snus”. „Snus” е тютюн, който е фино стрит или нарязан и се продава в насипно състояние или под формата на малки пакетчета – порции и е предназначен да се консумира като се слага между устната и венците.

20. Като се основава главно на параграф 5 от Verordnung über Tabakerzeugnisse (Tabakverordnung) (BGBl 1996 I, стр. 460, наричан по-долу „Регламент относно тютюните”), който е транспониран в германското законодателство член 8 а от Директива 89/622, Landrat des Kreises Herford с Решение от 12 септември 2002 г., е забранил на Arnold André продажбата на тютюневи изделия на марките Röda Lacket-Snus, Ljunglöfs Ettan-Snus и General Snus на вносителя Swedish Match. Arnold André е бил задължен да изтегли въпросните продукти от търговската мрежа, а също така и документацията, която се отнася до тях под страх от финансови санкции. Било е разпоредено незабавно изпълнение на Решението от 12 септември 2002 г.

21. На 27 септември 2002 г., Arnold André е подал административна жалба срещу това решение, след което на 30 септември 2002 г. е обжалвал пред Verwaltungsgericht Minden, и е поискал спиране на незабавното изпълнение на решението.

22. Националният съд се пита дали има съвместимост с разпоредбите на правото на Общността на член 8 от Директива 2001/37, които се транспонират чрез параграф 5 от Регламент относно тютюните. Той е счел, че член 8 може да е в противоречие с разпоредбите на член 28 ЕО и член 95, параграф 1 ЕО, и с принципите на равнопоставеност и пропорционалност.

23. Verwaltungsgericht Minden е решил да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Член 8 от Директива 2001/37 (...), въз основа, на която пускането на пазара на тютюни за орална употреба е забранена, без да се вземат под внимание разпоредбите на член 151 от Акта за присъединяване (...), противоречи ли на по-висшестоящи разпоредби на правото на Общността?“

Относно искания за представяне на писмени становища в отговор на заключението на генералния адвокат, и при условията на евентуалност за възобновяване на устната фаза на производството

24. С акт подаден в секретариата на Съда на 6 октомври 2004 г., Arnold André отправя запитване до Съда:

– главно той да му разреши да представи писмени съображения вследствие на заключението на генералния адвокат;

– при условията на евентуалност да разпорежи подновяването на съдебните заседания на основание член 61 от Процедурния правилник.

25. Arnold André желае да се произнесе по предложенията на генералния адвокат относно възможността за поддържане на последиците от Директива 2001/37, след като Съдът е преценил, че тя е недействителна.

26. В това отношение, трябва да се спомене, че Статутът на Съда и Процедурния правилник не предвиждат възможност за страните да представят становища в отговор на заключението на генералния адвокат (вж. Определение от 4 февруари 2000 г., Emesa Sugar, C-17/98, Recueil, стр. I-665, точка 2). Следователно, искането за представяне на писмени становища в отговор на заключението на генералния адвокат трябва да се отхвърли.

27. Съдът може, също така по своя инициатива, по предложение на генералния адвокат или по искане на страните да разпорежи възобновяване на устната фаза на производството на основание член 61 от Процедурния си правилник, ако счита, че няма достатъчно данни, или че делото следва да бъде решено на базата на довод, който не е бил обсъден между страните (вж. Решения от 19 февруари 2002 г., Wouters e.a., C-309/99, Recueil, стр. I-1577, точка 42, и от 29 април 2004 г., Parlement/Ripa di Meana e.a., C-470/00 P, все още не публикуван в сборника, точка 33). Въпреки това, в случая, Съдът, след като изслушал генералния адвокат счита, че разполага с всички необходими данни, за да отговори на отправения преюдициален въпрос. Следователно молбата за възобновяване на устната фаза на производството трябва да бъде отхвърлена.

По преюдициалния въпрос

28. Преюдициалния въпрос засяга действителността на член 8 от Директива 2001/37. За да разгледа този въпрос, Съдът трябва да провери дали този член може да се приеме за правно основание на член 95 ЕО или дали е бил приет в нарушение на членове 28 ЕО и 253 ЕО, а също така и на принципите за пропорционалност и недискриминация.

Относно избора на член 95 ЕО като правно основание

29. Член 95, параграф 1, ЕО предвижда, че Съветът трябва да приеме мерки за сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, които имат за цел установяването и функционирането на вътрешния пазар.

30. В това отношение, трябва да се припомни, че ако простата констатация за несъответствия между националните правни уредби не е достатъчна за да се прибегне до член 95 ЕО (вж., в този смисъл, Решение от 5 октомври 2000, *Allemagne/Parlement и Conseil*, C-376/98, *Recueil*, стр. I-8419, точка 84), различен е случая, когато съществуват различия между законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, които могат да бъдат пречка за основните свободи и да имат пряко въздействие върху функционирането на вътрешния пазар (вж., в това отношение, Решения *Allemagne/Parlement и Conseil*, цитирани по-горе, точка 95, и от 10 декември 2002 г., *British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco*, C-491/01, *Recueil*, стр. I-11453, точка 60).

31. От съдебната практика на Съда е видно също така, че ако прибегването до член 95 ЕО като правно основание е възможно с цел предотвратяване на бъдещи пречки в обмена, които да бъдат резултат от различното развитие на националните законодателства, появяването на подобни пречки трябва да бъде преодолявано (вж., в този смисъл, Решения от 13 юли 1995 г., *Espagne/Conseil*, C-350/92, *Recueil*, стр. I-1985, точка 35; *Allemagne/Parlement и Conseil*, цитирани по-горе, точка 86; от 9 октомври 2001 г., *Pays-Bas/Parlement и Conseil*, C-377/98, *Recueil*, стр. I-7079, точка 15, а също така *British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco*, цитирани по-горе, точка 61).

32. Съдът също така е постановил, че след като условията за прибегване към член 95 ЕО като правно основание са изпълнени, законодателят на Общността би могъл да се основава на това правно основание като се позовава на защита на общественото здраве, нещо което е основно в този случай (Решение *British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco*, цитирано по-горе, точка 62).

33. Следва да се отбележи, че член 152, параграф 1, алинея първа, ЕО предвижда осигуряването на високо ниво на защита на здравето на човека при определянето и въвеждането в действие на всички политики и действия на Общността и че член 95, параграф 3, ЕО изисква изрично, в осъществената хармонизация да се взема под внимание гарантирането на защитата на здравето на човека (Решение *British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco*, цитирано по-горе, точка 62).

34. От казаното по-горе, следва, че когато съществуват пречки пред обмена и когато е вероятно подобни пречки да възникнат за в бъдеще поради факта, че държавите-членки са приели или приемат по отношение на даден продукт или категория продукти различни мерки, целящи да осигурят различно ниво на защита и да попречат с това, продуктът или продуктите свободно да се движат в общността, член 95 ЕО дава право на законодателя на Общността да се намеси като вземе подходящите мерки при спазване от една страна, на параграф 3 от въпросния член, а от друга на правните принципи упоменати в Договора, или изведени от съдебната практика, по-специално принципът на пропорционалност.

35. Според обстоятелствата тези подходящи мерки могат да се състоят в това да се задължат държавите-членки да разрешат пускането на пазара на съответния продукт или продукти и да поставят подобно задължение в зависимост от изпълнението на някои условия или с евентуална временна или окончателна забрана на пускането на пазара на един или няколко продукта (вж., в контекста на Директива 92/59/ЕИО на Съвета от 29 юни 1992 г. относно общата безопасност на продуктите (ОВ L 228, стр. 24), Решение от 9 август 1994 г., *Allemagne/Conseil*, C-359/92, *Recueil*, стр. I-3681, точки 4 и 33).

36. В контекста на тези принципи именно следва да се провери дали условията за прибягване към член 95 ЕО като правно основание са изпълнени в случая на член 8 от Директива 2001/37.

37. Първоначално, следва да подчертаем, че въпросния член 8 само повтаря разпоредбите на член 8а от Директива 89/622, според, който държавите-членки забраняват пускането на пазара на продукт на тютюневи изделия за орална употреба. Последните са определени в Директива 2001/37, а също така и в Директива 89/622, като „всички продукти предназначени за орална употреба с изключение на тези предназначени да бъдат пушени или дъвкане, съставени изцяло или от части от тютюн под формата на прах, фини частици или всяка комбинация от тези форми, включително опаковани в пакетчета или в филтърна хартия – или във всякаква форма напомним хранителен продукт”.

38. Безспорно е, че за тези продукти така както е отбелязано в четиринадесетото съображение от Директива 92/41, в момента на приемане са съществували разлики между законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки. В действителност две от тях вече са били забранили пускането на пазара на подобни продукти, а трета е приела разпоредби, които въпреки че не са влезли в сила са имали същата цел. Те са били предназначени според авторите им да преустановят консумацията на продукти вредни за здравето, които са били нови за пазара на държавите-членки и са имали репутацията, че са крайно привлекателни за младежите.

39. Тъй като пазарът на тютюневи изделия е такъв, че обмена между държавите-членки е относително висок (вж. Решение *British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco*, цитирано по-горе, точка 64), тези мерки за забрана на пускането на пазара способстват за разнопосочно развитие на този пазар и са такова естество, че представляват пречка пред свободното движение на стоки.

40. Като се има предвид от друга страна, нарастващата информираност на обществеността относно вредния характер за здравето на консумацията на тютюневи изделия, е било възможно да се предвиди, че ще се появят пречки пред свободното движение на тези продукти поради приемането от държавите-членки на нови правила отразяващи това развитие и предназначени по-ефикасно да попречат на консумацията на подобни продукти (Решение *British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco*, цитирано по-горе, точка 67).

41. Член 8 от Директива 2001/37 е приет в контекст, който от гледна точка на пречките пред свободното движение на стоки, съществуващи на пазара на тютюневите изделия в резултат от различното развитие на условията за пускане на пазара на тютюневи

изделия с орална употреба в различните държави-членки, не е бил различен от този, който е съществувал при приемането на член 8а от Директива 89/622. Следва да се добави, че Актът за присъединяване не би могъл да има никакво значение за преценка та на този контекст. В действителност, този акт не само е поставил Кралство Швеция извън приложното поле на упоменатия член 8а, но той е изискал от тази държава-членка да вземе всички необходими мерки, за да не допусне тютюна за орална употреба да стигне до пазарите на другите държави-членки.

42. Действие на законодателя на Общността, основано на член 95 ЕО следователно би било оправдано що се отнася до тютюневите изделия за орална употреба.

43. От казаното по-горе следва, че забраната, съдържаща се в член 8 от Директива 2001/37 е могла да бъде приета на основание на член 95 ЕО. Трябва да се разгледа по-нататък, дали приемането на тази мярка е направено при спазване на член 95, параграф 3, ЕО и на правните принципи, посочени във въпроса зададен от националния съд.

Относно член 95, параграф 3, ЕО и принципа за пропорционалност

44. Член 95, параграф 3 ЕО предвижда, че Комисията, Парламентът и Съветът вземат за основа повишеното ниво на защита на здравето на човека, като в това отношение се съобразяват с всяко ново развитие на научните факти.

45. Трябва от друга страна, да се припомни, че принципа на пропорционалност, който е част от общите принципи на правото на Общността, изисква меерките, които се въвеждат чрез една разпоредба на Общността да бъдат съответни на преследваната цел и да не надхвърлят необходимото за нейното постигане (вж., *inter alia*, Решения от 18 ноември 1987 г., *Maizena*, 137/85, *Recueil*, стр. 4587, точка 15; от 7 декември 1993 г., *ADM Ölmühlen*, C-339/92, *Recueil*, стр. I-6473, точка 15, и от 11 юли 2002 г., *Käserei Champignon Hofmeister*, C-210/00, *Recueil*, стр. I-6453, точка 59).

46. Що се отнася до съдебния контрол на въпросните условия, изброени в предходната точка, трябва да признаем на законодателя на Общността широко поле за преценка, както в случая, което предполага от негова страна избор от политически, икономически и социален характер, в който той следва да извърши сложни преценки. Само явно не съответстващия характер на някоя приета мярка в това отношение относно целите, които компетентните институции твърдят, че преследват може да накърни законността на подобна мярка (вж., в тази връзка, Решения от 12 ноември 1996 г., *Royaume-Uni/Conseil*, C-84/94, *Recueil*, стр. I-5755, точка 58; от 13 май 1997 г., *Allemagne/Parlement и Conseil*, C-233/94, *Recueil*, стр. I-2405, точки 55 и 56; от 5 май 1998 г., *National Farmers' Union e.a.*, C-157/96, *Recueil*, стр. I-2211, точка 61, а също така *British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco*, цитирано по-горе, точка 123).

47. По отношение на член 8а, добавен в Директива 89/622 чрез Директива 92/41 от съображенията на която следва, че забраната за пускането на пазара на тютюневи изделия за орална употреба е била единствената подходяща мярка, която да отговори на реалния риск от появяването на тези нови продукти на пазара и тяхната употреба от младежите, което би довело до никотинова зависимост и по-специално на факта, че тези продукти предизвикват рак на устата.

48. Arnold André поддържа становището, че предвид състоянието на научните факти, с които е разполагал законодателя на Общността през 2001 г., по време на приемането на член 8 от Директива 2001/37, и на които се е базирал, за да промени правилата относно предупреждението, визирано в член 5, параграф 4 от въпросната директива и поддържането на забраната за пускане на пазара на тютюневи изделия за орална употреба е било непропорционално по отношение на преследваната цел и не е взел под внимание развитието на упоменатите научни факти.

49. Отговорът на този довод трябва да гласи, че докато някои експерти са могли още през 1999 г., да поставят под съмнение твърдението, според което, както е посочено в шестнадесетото съображение от Директива 92/41, „тези нови продукти предизвикват рак на устата”, всички съмнения по този въпрос не са елиминирани по времето когато е приета Директива 2001/37. От друга страна, ако част от научната общност приема, че тютюневите изделия за орална употреба биха могли да се използват като заместители на цигарите, друга част от споменатата общност оспорва разумността на подобна позиция. В тази ситуация трябва да се приеме, че научните факти, с които законодателят е могъл да разполага през 2001 г. не биха могли да го доведат до заключение, че консумацията на въпросните продукти е била безопасна за здравето на човека.

50. Освен това, както всички останали тютюневи изделия, тези за орална употреба съдържат никотин и предизвикват зависимост, а неговата токсичност не се оспорва от никого.

51. Н първо място не е било доказано по време на приемането на Директива 2001/37, че вредните влияния на упоменатите продукти са по-малки от тези на останалите тютюневи изделия. От друга страна, е било доказано, че те представляват сериозна опасност за здравето, което законодателят на Общността е трябвало да вземе предвид.

52. При тези обстоятелства не би могло да се поддържа разбирането, че противно на разпоредбите на член 95, параграф 3 ЕО, забраната произтичаща от член 8 от Директива 2001/37 е била приета, без да се вземе под внимание развитието на научните факти.

53. Освен това, никой елемент представен за преценка пред Съда не позволява да се счита, че тютюневите изделия за орална употреба не са били нови продукти за пазара на държавите-членки, такъв какъвто той е съществувал при приемането на Директива 92/41.

54. За да се съобрази със задължението да вземе за база едно ново по-високо ниво на защита на здравето в съответствие с член 95, параграф 3, ЕО, законодателят на Общността е могъл да прецени, без да надхвърля пределите на правото на преценка дадена му в тази област, че една мярка по забраната на пускане на пазара на тютюневи изделия за орална употреба е била необходима и че по-специално не е съществувала алтернативна мярка, позволяваща постигането на тази цел по толкова ефикасен начин.

55. В действителност така както отбелязва генералния адвокат в точки 116-119 на своето заключение, всички други мерки имащи за цел да се подчинят производителите на технически норми за намаляване вредността на продукта или да се регламентира етикетирането на опаковките на тези продукти и условията за продажба, включително

на непълнолетни, не би имало същия превантивен ефект в областта на защита на здравето в смисъл, че те биха позволили да се допусне на пазара един продукт, който при всички случаи е вреден.

56. От аргументите, които бяха изброени по-горе по отношение, преследваната от законодателя на Общността цел чрез разпоредбите на член 95, параграф 3 ЕО, за осигуряване на високо ниво на защита на здравето на човека и благодарение на задължението му за спазване на принципа на пропорционалност, оспорваната забранителна мярка не може да се счита като неподходяща.

Относно член 28 ЕО

57. Според установената съдебна практика, забраната на количествените ограничения, както и мерки с еквивалентен ефект, предвидени в член 28 ЕО, се отнася не само до националните мерки, но също така и до мерките предприети от институциите на Общността (вж., в този смисъл, Решения от 17 май 1984 г., *Denkavit Nederland*, 15/83, *Recueil*, стр. 2171, точка 15; от 9 август 1994 г., *Meyhui*, C-51/93, *Recueil*, стр. I-3879, точка 11, и от 25 юни 1997 г., *Kieffer и Thill*, C-114/96, *Recueil*, стр. I-3629, точка 27).

58. Въпреки това, така както е предвидено в член 30 ЕО, разпоредбите на член 28 ЕО не са пречка за забрана или ограничаване на вноса, износа или транзитното преминаване на стоки, оправдани *inter alia* от цели за защита на здравето и живота на хората.

59. Забраната за пускането на пазара на тютюневи изделия за орална употреба предвидена в член 8 от Директива 2001/37 представлява едно от тези ограничения, визирани в член 28 ЕО, въпреки това тя е оправдана, както е посочено в точка 56 от настоящото решение от причини за защита на човешкото здраве. Тя не би могла от тук нататък да бъде разглеждана като приета в нарушение на член 28 ЕО.

60. От друга страна, забраната спрямо Кралство Швеция за пускане на пазара на другите държави-членки на тютюневи изделия за орална употреба, произтича от разпоредбите на приложение XV, глава X, буква б), на Акта за присъединяване, а не на тези на Директива 2001/37.

Относно член 253 ЕО

61. Трябва да се вземе предвид, че ако изложението на мотивите, изисквано от член 253 ЕО трябва да изразява ясно и недвусмислено обосновката на органа на Общността автор на оспорвания акт, така че да може да позволи на заинтересованите лица да се уверят в основанията за предприетата мярка и на Съда да упражни своя контрол, не се изисква, все пак той да уточнява всички правни и фактически елементи (вж., по-специално, Решение от 29 февруари 1996 г., *Commission/Conseil*, C-122/94, *Recueil*, стр. I-881, точка 29).

62. Спазването на задължението за излагане на мотивите, трябва от друга страна да се преценява в контекста не само на съдържанието на акта, но и на неговия контекст, а също така и на цялата съвкупност, правни норми които регламентират дадената материя. Ако оспорвания акт ясно изтъква най-важното от преследваната от институцията цел, би било излишно да се изисква специфична мотивация за всеки един от техническите избори, които са направени (вж., в този смисъл, Решения от 5 юли

2001 г., Italie/Conseil et Commission, C-100/99, Recueil, стр. I-5217, точка 64, а също така в този смисъл, Espagne et Finlande/Parlement и Conseil, C-184/02 и C-223/02, все още не публикувано в Сборника, точка 79).

63. Съображенията на Директива 92/41 ясно определят мотивите, поради които една забранителна мярка за пускане на пазара на тютюневи изделия за орална употреба би трябвало да бъде включена в Директива 89/622. По-специално, след като припомни, че научните експерти са били на мнение, че всички тютюневи изделия крият рискове за здравето и че е било доказано, че бездимните тютюневи изделия представляват повишен риск от рак, тези автори са констатирали между другото, че новите тютюневи изделия за орална употреба, появяващи се на пазарите на някои държави-членки са особено привлекателни за младежите и рискуват да ги доведат до никотинова зависимост, ако не се вземат навреме ограничителни мерки. Също така се отбелязва, че държавите-членки изложени в по-голяма степен на този риск вече напълно са забранили тези нови продукти или са имали намерение да ги забранят.

64. Следва също да се отбележи, че забраната предвидена в член 8 от Директива 2001/37 за пускане на пазара на тютюневи изделия за орална употреба, се ограничава в рамките на преработката на по-стари текстове, което е една от целите на упоменатата директива, да потвърди подобната мярка приета през 1992 г. Различното третиране проявено през 1992 г. спрямо тези продукти по отношение на другите бездимни тютюневи изделия произтича от обстоятелства, отчитащи както новия характер на тогавашния вътрешен пазар, на визираните от забраната продукти, така и на атрактивния им характер за младежите, а също така и на съществуването на национални мерки за забрана в някои държави-членки.

65. Тези обстоятелства са си останали същите и през 2001 г. Разбира се, безспорно е, че пускането на пазара на тютюневи изделия за орална употреба има дълга традиция в Швеция, и че тези продукти не могат да се считат като нови за пазара отговарящ на територията на тази държава-членка по времето на нейното присъединяване през 1995 г. Въпреки това член 151 от Акта за присъединяване, който е изключил Швеция от приложното поле на забраната приета през 1992 г., територията на тази страна не може да се вземе под внимание за определяне на пазара визиран в член 8 от Директива 2001/37 и следователно за преценка относно този пазар на новия характер на тези продукти, чието пускане на пазара е забранено на основание на упоменатия член.

66. Тъй като Директива 2001/37 уточнява в своето двадесет и осмо съображение, че Директива 89/622 е забранила продажбата в държавите-членки на някои видове тютюн за орална употреба, и че член 151 от Акта за присъединяване е предоставил на Швеция дерогация от разпоредбите на последната директива, не става ясно, че потвърждаването на тази забрана от член 8 от Директива 2001/37 е изисквало тя да приведе други, правни и фактически елементи, за да задоволи изискването за излагане на мотивите, произтичащо от член 253 ЕО.

67. От казаното до тук следва, че член 8 от Директива 2001/37 отговаря на изискването за изложение на мотивите, предвидено от член 253 ЕО.

Относно принцип на недискриминация

68. Според трайната съдебна практика, принципа за равно третиране изисква, че сходни ситуации не бива да се третират по различен начин, и че различни ситуации не бива да се третират по еднакъв начин, освен ако подобно третиране е обективно оправдано (вж., в този смисъл, Решение от 9 септември 2004 г., Espagne/Commission, C-304/01, още не публикувано в Сборника, точка 31).

69. Въпреки че тютюневите изделия за орална употреба, така както са определени в член 2 от Директива 2001/37, дори и да не са много различни по своя състав или своята употреба от тютюневите изделия предназначени за дъвчене не се намират в същата ситуация като последните. В действителност, тютюневите изделия за орална употреба са обект на забраната предвидена в член 8а от Директива 89/622 и са повторени в член 8 от Директива 2001/37 са били нови за пазара на държавите-членки, визиран от тази мярка. Тази особена ситуация разрешава следователно различно третиране, без да може някой да се позовава на нарушение на принципа на недискриминация.

70. Като имаме предвид съвкупността от изложеното по-горе, трябва да се отговори, че при проучване на зададения въпрос не се намериха никакви елементи, които биха могли да накърнят валидността на член 8 от Директива 2001/37.

По съдебните разноски

71. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.. Разноските направени за представяне на становища пред Съда, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (Голям състав) реши:

Проучването на зададения въпрос не откри никакви фактори, които биха могли да накърнят валидността на член 8 от Директива 2001/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2001 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно производството, представянето и продажбата на тютюневи изделия.

Подписи